

ks. Andrzej Zwoliński

o b r a z

w relacjach
społecznych

Wydawnictwo WAM
Kraków 2006

SPIS TREŚCI

1. WIDZENIE. OCZY CZŁOWIEKA	9
A. Oczy człowieka	10
B. Fizjologia widzenia	13
C. Uzbrojenie oka	17
D. Obraz i świadomość	19
E. Obrazowy charakter współczesnej kultury	22
2. SOCJOLOGIA MALARSTWA	25
A. Określenie malarstwa	26
B. U początku obrazu	29
C. Różne sposoby przedstawiania i oglądania	33
D. Funkcje malarstwa	37
E. Współczesna ikonosfera	42
3. RZEŻBA – TRZECI WYMIAR NA SŁUŻBIE SPOŁECZNEJ	45
A. Co to jest rzeźba?	46
B. Z historii rzeźby	48
C. Religijna funkcja rzeźby	53
D. Rzeźba propagandowa	57
E. Współczesne poszukiwania	63
4. KOŚCIÓŁ O OBRAZACH	67
A. Biblia o obrazach	68
B. Obrazy starożytnego chrześcijaństwa	70
C. Ikonoklaści	77
D. Kościół mecenasem sztuki	81
E. Teologia obrazu	84
5. MIASTO I JEGO ARCHITEKTURA – NAJWIĘKSZE RZEŻBY	87
A. Historia miasta	88
B. Architektura	93
C. Społeczna rola miasta	97
D. Miasto hasłem propagandy	99
E. Sacrum w mieście	106
6. MUZEUM – PAMIĘĆ SPOŁECZNA	110
A. Pamięć społeczna	110
B. Historia muzeów	113
C. Rodzaje i funkcje muzeów	117
D. Pamięć manipulowana	120
E. Zanik pamięci?...	125

7. FUNKCJE SPOŁECZNE TEATRU	128
A. Miejsce teatru w kulturze	129
B. Religijne korzenie teatru	133
C. Teatr dla władzy	137
D. Spektakle propagandowe	142
E. Kościół o teatrze	146
8. FOTOGRAFIA – NAJLEPSZA IMITACJA RZECZYWISTOŚCI	152
A. Z historii fotografii	153
B. Fenomen fotografii	155
C. Funkcje fotografii	157
D. Fotografia propagandowa	161
E. W trosce o dobrą fotografię	164
9. FILM – RUCHOMY OBRAZ ŚWIATA	169
A. Historia	169
B. Idea filmu	173
C. Człowiek w spotkaniu z filmem	178
D. Film jako perswazja	183
E. Kościół o filmie	185
10. KINO – ZABAWA RUCHOMYM OBRAZEM	191
A. Zabawy człowieka	192
B. Powstanie i rozwój kin	194
C. Odbiorcy filmów	198
D. Oferta	201
E. Kino przyszłości	205
11. WIDEO – DOMOWA KULTURA OBRAZOWA	208
A. Historia	208
B. Technika obrazu wideo	211
C. Specyfika obrazu wideo	214
D. Kino domowe	217
E. Wideo w duszpasterstwie	218
12. PROPAGANDA WIZUALNA	222
A. Plakat polityczny	222
B. Film i kino propagandowe	227
C. Propaganda telewizyjna	234
D. Fałszywy obraz	239
E. Mity antykościelne	243
13. IDEA TELEWIZJI	247
A. Historia telewizji	247
B. Technologia programu telewizyjnego	251
C. Zróżnicowanie oferty	255
D. Funkcje telewizji	259
E. Cel i misja telewizji	264

14. HOMO TELEVISIOSUS	268
A. Statystyka telewizyjna	269
B. Uzależnienie ekranowe	271
C. Dezinformacja	278
D. Naśladownictwo	280
E. Telewizyjna pamięć	283
15. REKLAMA NA EKRANIE	288
A. Historia reklamy	288
B. Sposoby tworzenia reklam	292
C. Wyższość wizji	296
D. Granice reklamy	301
E. Skazani na reklamę	304
16. TV REALITY	306
A. Sztuka bliska życiu	307
B. „Żywa telewizja”	310
C. Założenia	314
D. Przyczyny popularności	317
E. Próby oceny	319
17. PRZEMOC NA EKRANIE	323
A. Zjawisko agresji i przemocy	324
B. Ekranowe wojny	329
C. Strach na sprzedaż	332
D. Skutki ekranowej przemocy	334
E. Wolność od przemocy	338
18. PORNOGRAFIA	342
A. Co to jest pornografia?	343
B. Pornografia w mediach	347
C. Psychologiczno-socjologiczne skutki pornografii	351
D. Kościół o pornografii	356
E. Przeciw pornografii	361
19. KOŚCIÓŁ O TELEWIZJI	364
A. Ostrożny optymizm wobec nowości	365
B. Narzędzie dialogu ze światem	369
C. Przydatność dla ewangelizacji	373
D. Współtworzenie telewizji	375
E. Instrukcje duszpasterskie	378
20. TWÓRCA I IDOL	384
A. Posłanie artysty	385
B. Artysta i twórca	387
C. Idol	391
D. Twórcy a władcy	396
E. Odpowiedzialność twórców za kształt kultury	400

21. KOMPUTER	404
A. Historia	404
B. Rzeczywistość wirtualna	407
C. Gry komputerowe	410
D. Człowiek a komputer	414
E. Etyka a komputer	418
22. INTERNET	421
A. Historia	422
B. Możliwości Internetu	424
C. Cyberprzestrzeń	427
D. Negatywny wpływ Internetu	431
E. Internet a prawo	435
23. CIAŁO LUDZKIE JAKO OBRAZ	439
A. Posługiwanie się ciałem	440
B. Odzież i ubranie	446
C. Malowanie ciała	451
D. Tatuaż i piercing	453
E. Chirurgia plastyczna	459
24. ETYKA OBRAZU	462
A. Związek obrazu z moralnością	462
B. „Prawdomówność” obrazu	465
C. Poszanowanie godności i praw osoby ludzkiej	468
D. Odpowiedzialność społeczna	471
E. Społeczna samoobrona przed złym obrazem	474